

Kohanimenõukogu koosolek 15.03.2019

PROTOKOLL nr 97

Suur-Ameerika tn 1, Tallinn

22.03.2019 nr 14-4/6-1

Algus kell 11:00

lõpp kell 12:52

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Timo Torm

Võtsid osa: Mall Kivisalu, Peeter Päll, Martin Kulp, Marja Kallasmaa, Liisi Lumiste, Olev Veskimäe, Ulla Kadakas

Kutsutud: Mart Uusjärv, Timo Torm

PÄEVAKORD:

1. Muinsuskaitsete objektide kohanime kinnitamine
2. Narva tänavate nimede osas seisukoha andmine
3. Jõelähtme valla tänavanime määramisest
4. Sarapuu paisjärve nime säilitamisest
5. Kohanimeseaduse võimalikest muudatustest

1) Muinsuskaitsete objektide kohanime kinnitamine

Mall Kivisalu annab ülevaate muinsuskaitsete objektide „JAH“ tabelist (lisa 1) ja üleüldisest tööprotsessist ning lisab, et esialgne tabel sai üle vaadatud *ad hoc* töörühmas, kuhu kuulusid lisaks Mall Kivisalule ka Ulla Kadakas ja Evar Saar. Mall Kivisalu lisab, et „JAH“ tabelisse lisati ainult need objektid, mille puhul oli töörühma liikmetel nimede osas üksmeel. Esialgne tabel koostati 2016. aastal tehtud eksperttöö tulemusena. Tabeli aluseks oli Muinsuskaitseameti kultuurimälestiste riiklikus registris sisalduvad objektid. Algses tabelis oli kandeid ligi 6000 ning „JAH“ tabelisse jõudis neist 2033.

Peeter Päll uurib, kas tabelis olevad nii „muu nimekuju“ kui ka „mitteametlik esikohanimi“ kantakse kohanimeregistrisse.

Mall Kivisalu vastab, et kui mitteametlik esikohanimi ja muu nimekuju erinevad, siis kantakse mõlemad nimed kohanimeregistrisse.

Peeter Päll küsib lisaks, mida teha selliste ametlike nimedega, mille puhul on tabelis välja toodud ka mitteametlik esikohanimi.

Mall Kivisalu selgitab, et juhul kui ametlike nimede puhul on tabelisse märgitud ka mitteametlik esikohanimi, siis registrisse kantakse ainult ametlik nimi ning mitteametlik esikohanimi registreeritakse muu mitteametliku nimena.

Väino Tõemets teeb ettepaneku kanda kohanimeregistrisse lisas 1 toodud muinsuskaitsete objektide kohanimed.

OTSUSTATI:

- 1. Maa-ametil kanda kohanimeregistrisse lisas 1 toodud muinsuskaitsete objektide kohanimed.**

2) Narva tänavanimede osas seisukoha andmine

Timo Torm annab ülevaate Narva Linnavalitsuse pöördumisest, milles soovitakse saada kohanimenõukogu seisukohta seoses Ancis Daumani ning Albert-August Tiimanni tänavanimede vastavuse osas kohanimeseaduse § 13 lõike 6 punktile 3.

Peeter Päll selgitab, et nimetatud tänavad on määratud pühendusnimedena, ning lisab, et pühendusnimedele puhul tuleb silmas pidada asjaolu, et need on määratud mõne isiku mälestuseks või austuseks. Ta toob välja asjaolu, et kohanimenõukogu ei ole antud juhul pädev andma hinnangut nimede sobivuse või sobimatuse osas Eesti aja- ja kultuurilooga ning tuleks pöörduda mõne ajaloolase poole, et saada sõltumatu hinnang Ancis Daumani ning Albert-August Tiimanni võimalikele kuritegudele ning tänavanimede sobivusele Eesti aja- ja kultuurilooga.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Peeter Pälli seisukohaga ning leiavad, et sõltumatu arvamuse võiks küsida Tartu Ülikoolilt.

Timo Torm uurib, kas Narva Linnavalitsuse poolt välja pakutud nimed, mis asendaksid Ancis Daumani ja Albert-August Tiimanni, on sobivad.

Peeter Päll märgib, et Narva Linnavalitsuse poolt pakutud nimesid on kord juba arutatud ning nende nimede kohta märkusi ei ole. Ta lisab, et kui Albert-August Tiimanni tänav soovitakse ümber nimetada Soldino tänavaks, siis tuleb välistada eksitav sarnasus Narvas linnas asuva Soldino teega.

Timo Torm annab ülevaate kohanimenõukogule saadetud pöördumisest, milles Eesti Muinsuskaitse Seltsi Narva grupi liikmed märgivad, et pühendusnimedele kaotamisel tuleks uute tänavanimedena eelisjärjekorras kaaluda samuti pühendusnimedele kasutamist. Lisatud pöördumises on pakutud ka võimalikud uued nimed.

Väino Tõemets tõdeb, et nii Narva Linnavalitsuse kui ka Eesti Muinsuskaitse Seltsi Narva grupi liikmete poolt pakutud uued tänavanimed on nime mõttes sobivad, kuid nimede määramine on Narva linna pädevuses.

OTSUSTATI:

- 1. Kohanimenõukogu leiab, et avalikult kättesaadavale teabele tuginedes võivad Ancis Daumani ja Albert-August Tiimanni tänavanimed olla vastuolus kohanimeseaduse § 13 lõike 6 punktiga 3.**
- 2. Kuna kohanimenõukogul pole usaldusväärseid materjale, mille kohaselt saada kinnitust Ancis Daumani ja Albert-August Tiimanni tegude osas, siis küsib kohanimenõukogu teavet Tartu Ülikoolilt.**

3) Jõelähtme valla tänavanime määramisest

Timo Torm selgitab, et Eesti Keele Instituudi ja kohanimenõukogu poole pöördus Jõelähtme valla elanik, kes tõi välja, et tema hinnangul kaasnesid liikluspindade nimetamisel mitmed rikkumised. Kodanik toob oma kirjas välja, et liikluspinna nimetas vallavalitsuse asemel

külavanem ilma, et oleks nimevariant elanikega kooskõlastatud. Lisaks toob pöörduja välja, et tänavanimi „Reinumäe tee“ on tuletatud tänaval elava isiku perekonnanimest ning sellisel juhul on tegemist pühendusnimega.

Timo Torm lisab, et Jõelähtme Vallavalitsusest saadud info kohaselt on tänavanime määramise menetlus läbiviidud korrektselt, korraldati avalikustamine ja elanikele anti võimalus arvamust avaldada.

Väino Tõemets toob välja, et antud juhul on protsess olnud korrektne ning lisab, et antud juhul ei ole tegemist pühendusnimega.

Mall Kivisalu lisab, et kohanimenõukogu saab hinnangu anda nime sobivusele, kuid sellele, kas nime määramisega seotud haldusmenetlus tehti korrektselt, ei saa kohanimenõukogu hinnangut anda.

OTSUSTATI:

1. Reinumäe tee on kohanimena sobiv ning tegemist ei ole pühendusnimega.

4) Sarapuu paisjärve nime säilitamisest

Mall Kivisalu annab ülevaate juhtumist, mille puhul on vaja otsustada, mida teha paisjärve nimega, kui objekti enmast enam ei ole. Mall Kivisalu selgitab, et kui 1940. aasta ning ka 1969. aasta topograafilistel kaartidelt on Sarapuu paisjärv leitav, siis alates 1975. aasta ja hilisematel kaartidel objekti enam ei ole. Praegusel hetkel on paisjärve nimi seotud väikese tiigiga paisjärve endisest asukohast eemal. Nimi on endiselt ka avalike veekogude nimekirjas. Mall Kivisalu toob ettepanekutena välja, kas muuta Sarapuu paisjärve nimi kehtetuks või jätta nimi kehtivaks, kuid muuta objekti tunnuspunkt objekti endisele asukohale vastavaks ning lisada juurde, et tegemist on endise Sarapuu paisjärvega.

Olev Veskimäe selgitab, et antud juhul on tegemist olnud tehnilise veaga, mille puhul on Sarapuu paisjärve nimi seotud kellegi kodusia tiigiga, kuid selliseid juhtumeid, kus nimeobjekt ära kaob võib veel edaspidigi ette tulla.

Mall Kivisalu toob välja, et antud juhul tuleks võtta vastu põhimõtteline otsus, mida ka edaspidi teha, kui nimeobjekt ära kaob.

Kohanimenõukogu liikmed leiavad, et kohanimed peaksid vastama võimalikult palju sellele, milline on tegelik olukord.

Peeter Päll tõstatab küsimuse, kas oleks vaja üle vaadata ka avalike veekogude nimistu.

Mall Kivisalu vastab, et kindlasti oleks vaja vaadata avalike veekogude nimistu tervikuna üle, et teha kindlaks, millised on veel need veekogud, mis nimistus on olemas, kuid mida tegelikult olemas ei ole. Lisaks tuleks vaadata ka seda, millised on paisud, mis kavatsetakse veel lähiajal alla lasta.

Väino Tõemets uurib, milline on ettepanek Sarapuu paisjärve osas.

Mall Kivisalu teeb ettepaneku liigutada nime tunnuspunkt paisjärve kunagisse asukohta ning seejärel muuta nimi kehtetuks, sellisel moel talitades jääb nimi ajaloo talletamise mõistes alles.

Olev Veskimäe ning Mall Kivisalu toovad välja, et ajaloo talletamise aspekti on oluline järgida ka kohanimeregistri arendamisel. Püsivatel objektidel on oluline tuua välja see, milliseid nimesid konkreetne objekt aja jooksul kandnud on ning kehtivuse kaotanud objektid ei tohiks ka registrist kaduda, vaid ka nende ajalugu peaks olema jälgitav.

OTSUSTATI:

- 1. Tõsta Sarapuu paisjärve tunnuspunkt paisjärve endisesse asukohta ning muuta kohanimi kehtetuks.**
- 2. Kohanimeregistri ärianalüüsis analüüsida ka kohanimeobjekti ajaloo näitamise võimalust.**

5) Kohanimeseaduse võimalikest muudatustest

Martin Kulp annab ülevaate kohanimeseaduse võimalikest muudatustest ning toob välja, et võimalikud muudatused puudutavad eelkõige kohanimenõukogu, kui kohtueelse nimevaidluse lahendajat. Soov oleks muuta kohanimenõukogu roll nimevaidluses nõuandvaks. Kohanimenõukogu arvamus nimevaidluse osas tuleb anda esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 45 päeva jooksul vaidlevate poolte seisukohtade saamisest.

Kohanimenõukogu liikmed leiavad, et seda teemat on varemgi arutatud ning lähtudes sellest, et kohanimenõukogu liikmed teevad oma tööd vabatahtlikkuse alusel, siis on kohanimenõukogu rolli muutus tervitatav.

Martin Kulp uurib kohanimenõukogu liikmetelt, kas neil on veel teemasid, mida tuleks seaduse muutmisel arvesse võtta.

Peeter Päll toob välja, et võiks mõelda nii nendele kohanimedele, mis ei vasta eesti õigekeelsuse reeglitele ning ka võõrkeelsetele kohanimedele, mis on teatud aja juba kehtinud. Näitena toob Peeter Päll välja Kose valla talunimed ning lisab, et kui väga rangelt seadust järgida, siis tuleks nende nimede puhul küsida ministri nõusolekut.

Väino Tõemets toob välja, et nimed, mida on ajalooliselt kasutatud ning kui nimekuju ei ole muutunud, siis nende nimede kasutamiseks ei oleks vaja küsida ministri nõusolekut.

Mart Uusjärv lisab, et kui seaduses on kohti, mis on mitmeti mõistetavad, siis on võimalik need kohad üle vaadata ning vastavalt ka täiendada.

Mall Kivisalu toob välja puudujäägi, mis puudutab eelkõige sadamaid ning lisab, et kohanimi ei saa olla alus nt sadama või tee õigusliku seisundi loomiseks, millega kohanimenõukogu liikmed nõustuvad.

Väino Tõemets teeb ettepaneku, et Martin Kulp ja Mall Kivisalu arutavad probleemi ning mõtlevad, milliseid järelemeid võiks seaduse muudatus kaasa tuua.

Liisi Lumiste uurib, milline oli kohanimenõukogu seisukoht seoses numbroid sisaldavate kohanimedega ning lisab, kas tuleks numbroid sisaldavate kohanimede osas rangem olla.

Väino Tõemets vastab, et üldiselt ei peaks väga rangeks minema ning lisab, et selleks ongi kohanimenõukogu, mis ütleb, kas kohanimi on sellisel kujul sobiv või mitte.

Liisi Lumiste lisab, et numbreid sisaldavate kohanimedega on mitmeid probleeme nagu ka pühendusnimedega.

Kohanimenõukogu leiab, et kuna kohanimed, mis sisaldavad numbreid, kerkivad esile erandlikel juhtumitel, siis ei ole vajadust nende reguleerimisele kohanimeseaduses.

Peeter Päll teeb ettepaneku, et kohalikele omavalitsustele võiks anda soovitus kasutada saja tamme parkide puhul kohanimena vormi, mis ei sisaldaks numbrit. Soovitatud nimekuju oleks „Saja Tamme park“. Keila näitel siis „Keila Saja Tamme park“

Martin Kulp toob välja edasised tegevused kohanimeseaduse muutmisel.

OTSUSTATI:

- 1. Kohanimenõukogu poolt koostada kohalikele omavalitsustele kiri, milles anda soovitus kasutada saja tamme parkide puhul nimekuju „Saja Tamme park“.**

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Tõemets

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Timo Torm

Protokollija